

اقسام حرکت

زوب شاوردی

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران

۵

انتشارات معتبر

۱۳۹۹ -

سرشناسه : شاوردی، زینب، ۱۳۵۹-
 عنوان و نام پدیدآور : اقسام حرکت / زینب شاوردی.
 مشخصات نشر : اهواز: موسسه فرهنگی هنری آداب، انتشارات معتبر، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۸ص؛ ۲۱×۱۴/۵س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۹-۱۰۴-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : حرکت (فلسفه)
 موضوع : Motion (Philosophy)
 رده بندی کنگره : BD۶۵۲
 رده بندی دیس : ۱۱۶
 شماره کتابشناختی : ۶۱۱۱۱

اهواز: چهارراه نادری، اول خیابان شهید سراج شماره ۳۲

تلفن: ۰۶۱-۳۲۲۱۱۳۸۰ فاکس: ۰۶۱-۳۲۲۲۵۴۹۶

پست الکترونیکی: Moatabar_alavi@yahoo.com

عنوان کتاب: اقسام حرکت

نویسنده: زینب شاوردی

ناشر: انتشارات معتبر (وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری آداب)

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۹-۱۰۴-۳

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

درآمد

۹.....	فصل اول حرکت در اعراس
۱۱.....	معانی چهارگانه حرکت در مقوله
۱۲.....	ابطال معنای اول
۱۶.....	نقد استاد مطهری نسبت به استعمال کلمه در نفی معنای اول حرکت در مقوله
۱۹.....	دو راه استاد مطهری برای ابطال معنای اول
۲۳.....	اشکال و پاسخ میرزای جلوه
۲۳.....	نقد معنای دوم
۲۴.....	نقد معنای سوم
۲۵.....	توجیه معنای سوم بر اساس اصالت وجود
۲۶.....	معنای چهارم
۲۷.....	مقولاتی که حرکت در آنها واقع نمی شود
۲۹.....	اشکالات حکیم سبزواری و علامه طباطبائی
۳۰.....	نفی دو ایراد حکیم سبزواری و علامه طباطبائی
۳۳.....	نفی حرکت در مقوله اضافه و جده

۳۵.....	نفی حرکت در دو مقوله آن يفعل و أن ينقل
۳۶.....	نفی حرکت در مقوله متی
۳۷.....	برهان استحاله حرکت در حرکت
۳۹.....	برهان علامه طباطبایی بر وقوع حرکت در حرکت
۴۱.....	تولاتی که حرکت در آن‌ها واقع می‌شود
۴۱.....	حرکت در مقولات این و وضع
۴۵.....	حرکت علامه طباطبایی درباره اشتدادی بودن حرکت
۴۶.....	نحوه اشتداد در حرکت اینی و وضعی
۴۹.....	حرکت مقولات که کیفیت
۵۰.....	نتیجه

فصل دوم: حرکت در جوهر ۵۳

۵۵.....	شبهات منکرین حرکت جوهری
۵۷.....	ضرورت وجود انواع بالفعل در سرت جوهری و انواع بالقوه در حرکات عرضی
۶۰.....	نظرات مختلف درباره ضرورت بقای موضوع در حرکت
۶۲.....	موضوع در حرکت جوهری
۶۲.....	۱- وجود حافظ وحدت حرکت جوهری
۶۵.....	۲- هیولی مع صوره ما به عنوان موضوع حرکت جوهری
۷۰.....	بقاء یا عدم بقاء موضوع در حرکت جوهری
۷۲.....	نظر استاد مطهری درباره اختلاف آراء صدر المتألهین در موضوع حرکت جوهری
۷۴.....	براهین اثبات حرکت جوهری
۷۹.....	برهان اول: علیت طبیعت جوهری برای اعراض
۸۰.....	برهان دوم: تبعیت عرض از جوهر
۸۲.....	اشکالات حکیم سبزواری
۸۴.....	پاسخ استاد مطهری به اشکالات حکیم سبزواری
۸۵.....	پاسخ اشکال اول

۸۷.....	تقریر استاد مطهری از نحوه اتحاد عاقل و معقول
۸۹.....	ضروری نبودن مقدمه اول در برهان دوم حرکت جوهری
۹۱.....	پاسخ اشکال دوم حکیم سبزواری
۹۲.....	برهان سوم: وحدت جوهر و عرض
۹۳.....	اثبات حرکت جوهری از راه ماده
۹۴.....	اثبات حرکت جوهری از راه امکان و قوه
۹۶.....	اثبات حرکت جوهری از طریق زمان
۹۸.....	اثبات حرکت جوهری از راه علت غایی
۹۹.....	نفع غایت داشتن ماده در تغییرات جوهر
۱۰۰.....	نتیجه
۱۰۳.....	فهرست منابع

درآمد

بای حرکت به اعتبارات مختلف اقسامی را ذکر کرده‌اند. مهم‌ترین تقسیمات، تقسیم به حسب مقولاتی است که حرکت در آن‌ها واقع می‌شود. ارسطو انواعی که در عالم هست را تحت ده جنس اعلی قرار داده است و جنس اعلی را "مقوله" می‌نامد که شامل جوهر و نه مقوله عرضی می‌شود. تقسیم حرکت به حرکت در اعراض و حرکت در جوهر از تفهیمی است که برای حرکت به این اعتبار واقع می‌شود.

در هریک از مقوله‌های ده‌گانه تغییر رخ می‌دهد و از قوه به فعل در می‌آیند. در نظر اکثر فلاسفه حرکت از این از ده مقوله است و با اینکه تغییر مطلق است و در همه مقولات جاری است، با این همه عقیده بر این است که حرکت تدریجی در تمام مقولات ممکن نیست.

عدم وقوع حرکت در پنج مقوله (متی، فعل، انفعال، جده و ساف) تقریباً اتفاقی است و وقوع حرکت در چهار مقوله (کم، کیف، وضع و این) هم عقیده اکثر حکما است. شیخ اشراق حرکت در کم را منکر است و حرکت وضعی در کلام ارسطو ذکر نشده است. فارابی

نخستین کسی بود که به حرکت وضعی عقیده داشت.

ارسطو حرکت وضعی را جزء حرکت آینی آورده است، اما در وقوع حرکت در مقوله جوهر و عدم آن فلاسفه اختلاف کرده‌اند. معلم اول و فارابی و جمهور فلاسفه حرکت در مقوله جوهر را جایز ندانستند و ابن‌سینا هم براهینی بر عدم وقوع حرکت در جوهر آورده است. ملاصدرا قائل به حرکت در جوهر است. او در تألیفات خود دلیل عقلی و نقلی بر اثبات وجود حرکت در جوهر آورده است و پاسخ اندامات ابن‌سینا را داده است.

تقسیم حرکت را اعتبار مقوله راه ابن‌سینا در طبیعیات شفا و فخررازی در المباحث المشرفه آورده است و بیشتر مباحثی را که صدرالمتهلین در اسفار مکرر کرده است ناظر به مباحث این دو است. استاد مطهری به عنوان فیلسوف نو صدراپی بحث حرکت را در کانون کاوش‌های فلسفی خود قرار داد. در این نوشتار با تأکید بر آراء صدرالمتهلین تقریرات استاد مطهری را راجعاً می‌گردد.

مطالب در دو فصل حرکت در اعراض و حرکت در جوهر تنظیم شده است. حرکت در جوهر در امتداد بحث حرکت در سایر مقولات است. منتهی با نظر به اهمیت حرکت جوهری و مروط بودن مطالب به صورت فصل مجزا درآمده است.